

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Európa polgárainak meghallgatása a fenntartható jövő érdekében (Nagyszében és a további lépések)

(2019/C 228/06)

Előadók: **Vladimíra DRBALOVÁ**

Peter SCHMIDT

Yves SOMVILLE

Elnökségi határozat:	2018. 10. 16.
Jogalap:	az eljárási szabályzat 29. cikkének (2) bekezdése
Elfogadás a plenáris ülésen:	2019. 03. 20.
Plenáris ülés száma:	542.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	217/6/8

Európa polgárainak meghallgatása a fenntartható jövő érdekében

1. Bevezetés

1.1 Az EGSZB a tagjainak sokszínűségén keresztül hidat képez az uniós intézmények és a polgárok között, és ebben a minőségében egy ambiciózus jövőképet kíván előterjeszteni, amelyben Európa globális vezetővé válik a fenntartható fejlődés terén.

1.2 Az Európai Unió megalapítása az egyik legsikeresebb béketeremtő, szociális és gazdasági projekt Európa történelmében. A mi Európánk az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a megkülönböztetésmentesség, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, a nemek közötti egyenlőség, a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok – köztük a kisebbségekhez tartozó személyek jogainak – tiszteletben tartása elvein alapul ⁽¹⁾. Ezeknek az értékeknek a jövőben is az uniós fejlődés és szakpolitikák középpontjában kell állniuk.

1.3 A hét évtizedes európai béke és stabilitás egyedülálló és történelmi vívmány. Ezt az európai projekt és az Európai Unió felépítése tette lehetővé, amely lépésenként megteremtette Európa népeinek unióját, és egy közös cél mentén egyesítette az európai államokat. Ez magyarázza azt, hogy az EU miért olyan vonzó projekt még mindig a tagjelölt országok és az uniós szomszédságpolitikában részt vevő országok számára. Mindazonáltal Európának fel kell készülnie az új geopolitikai fejleményekre. Az EGSZB-nek szerepet kell vállalnia az arra irányuló figyelemfelhívásban, hogy a békét nem lehet mindig magától értetődőnek venni.

1.4 Az európai integráció magját az egységes piac, valamint annak valamennyi gazdasági, szociális és környezeti dimenziója adja. Ezért képesnek kell lennie arra, hogy megteremtse a fenntartható növekedést és innovációt, vonzóvá tegye a kontinenst a befektetések számára, és előmozdítsa vállalkozásainak fenntartható versenyképességét a globalizált piacokon. Fontos azonban elismerni, hogy az egységes piac pozitív hatása nem egyenlően oszlik meg, és nem minden állampolgár tudja élvezni az általa nyújtott gazdagságot.

1.5 A *fenntartható növekedés* azt jelenti, hogy a növekedést nemcsak a mennyiségre, hanem – valójában még inkább – a minőségre is kell alapozni, ami azt jelenti, hogy (i) nem zsákmányolják ki a környezetet és a munkaerőt; (ii) tisztességes életkörülményeket teremtenek; (iii) a gazdasági növekedést nemcsak az éves forgalom alapján mérik, hanem a vagyonállomány és annak megoszlása szerint is; (iv) a Föld erőforrásainak határain belül mindenkinek a szükségleteit kielégítik; (v) olyan gazdaságokat fejlesztenek, amelyekben gyarapodhatunk, függetlenül attól, hogy ezek a gazdaságok növekednek-e vagy sem; és (vi) egy zárt körű jövedelemáramlást biztosítanak a háztartások, vállalkozások, bankok, kormányok és a kereskedelem között, amelyek mind a szociális és ökológiai kérdéseket figyelembe vevő módon működnek. Hiányzik azonban a jelenlegi modellből, hogy közösen kezeljük, illetve irányítsuk az energiát, a nyersanyagokat, a természeti környezetet, az emberi társadalmat, a hatalmat és a jólétet. Nem veszik figyelembe a gondozók – elsősorban a nők – által végzett nem fizetett munkát, pedig nélkülük egyetlen gazdaság sem tud működni ⁽²⁾.

1.6 Eközben a *fenntartható versenyképesség* egy olyan modell, amely egyensúlyba hozza a gazdasági jólétet, a környezeti kérdéseket és a társadalmi befogadást. Ebben az összefüggésben a fenntarthatósági szempontból kiigazított globális versenyképességi mutatónak két új dimenziót kell figyelembe vennie – a környezeti és szociális dimenziót ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke.

⁽²⁾ A fenntartható növekedésnek ez a meghatározása Kate Raworthtól származik, aki az Oxfordi Egyetem Környezetváltozási Intézetének munkatársa. Ő alkotta meg a „doughnut economics” (fánk gazdaság) koncepcióját, a növekedésközpontú gazdaság áttörő jelentőségű alternatíváját és a 21. század új fenntartható gazdasági modelljét, amely segíthet véget vetni az egyenlőtlenségnek – <https://www.kateraworth.com/doughnut/>.

⁽³⁾ Ez a fogalom meghatározás Sten Thore és Ruzanna Tarverdyan fenntartható versenyképességről szóló munkáján alapul: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0040162516000664?via%3Dihub>.

1.7 Európa lényegét a négy szabadság, nevezetesen az áruk, a polgárok, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása adja, amelyek együttesen lehetővé teszik a kereskedelmet és a gazdasági fejlődést, a foglalkoztatást, a kreativitást és innovációt, a készségek megosztását és az infrastruktúra fejlesztését a távoli területeken. A jól működő gazdasági szabadságoknak és versenyszabályoknak együtt kell járniuk az alapvető szociális jogok érvényesülésével, de nem áshatják alá e jogokat.

1.8 Mindazonáltal az EU még mindig rendkívüli belső és külső gazdasági, szociális, környezeti és politikai kihívásokkal néz szembe ⁽⁴⁾, amelyek a létét fenyegetik: az egységes piacon kialakuló protekcionizmus, szociális egyenlőtlenségek, populizmus, nacionalizmus és szélsőségség ⁽⁵⁾, valamint a geopolitikai színtér jelentős átrendeződése és a nagy technológiai változások.

1.9 A gyorsabb ütemben változó éghajlat, az összeomló biodiverzitás, az egyéb környezeti kockázatok, valamint a sikeres politikák megvalósításának kollektív kudarcra szintén alapvető fenyegetést jelentenek Európa népessége, gazdasága és ökoszisztémái számára. Éppen ezért egy erős uniós stratégiát kell kialakítanunk az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjének végrehajtására. Az egyenlőbb társadalmak jobb környezeti eredményt tudnak felmutatni, és nagyobb mértékben képesek arra, hogy fenntarthatóbbá váljanak.

1.10 Egyértelműen foglalkozni kell azzal a polgárok által Európa-szerte megfogalmazott követeléssel, hogy színvonalas munkahelyekre van szükség, különösen a magas munkanélküliség, elsősorban ifjúsági munkanélküliség által sújtott vagy strukturális átalakulással szembesülő régiókban. Ez mindenkit – az intézményeket, kormányokat, szociális partnereket és más civil szervezeteket is – arra kötelez, hogy a színvonalas munkahelyek létrehozása érdekében újra meghatározza a fenntartható Európa koncepcióját.

1.11 A színvonalas munkahelyek létrehozására irányuló erőfeszítések és – például a duális rendszer keretében – a megfelelő készségek kialakítása érdekében továbbfejlesztett oktatási rendszerek összehangolásán keresztül sürgősen javítani kell a munkaerőpiachoz való hozzáférést.

1.12 A szociális és környezeti dimenziók elválaszthatatlanok, a gazdaságnak pedig támogatnia kell a társadalmi, gazdasági és kulturális megújulást, nem utolsósorban azáltal, hogy előmozdítja és fejleszti a kulcsfontosságú készségeket és a nagyobb fokú diverzifikációt. Az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjének arra kell bátorítania a magánszektorra, hogy járuljon hozzá a fenntartható gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi célkitűzésekhez, elősegítve ezzel a jólét igazságos és fenntartható növekedését mindenki számára, támogatva ugyanakkor a szociális, emberi és munkavállalói jogok védelmét ⁽⁶⁾.

1.13 Minden uniós politikában teljes mértékben el kell ismerni az európai projekt kulturális dimenzióját a maga sokszínűségében. Ez együtt jár a kulturális örökség megértésével és előmozdításával, a kulturális és kreatív dimenzió oktatásba történő beépítésével, valamint a kortárs alkotás támogatásával, ami a kohézió és fejlődés egyik mozgatórugója.

1.14 A fenntarthatóság egy jövőbe tekintő folyamat, amelyet erős politikai szándéknak és a fenntartható Európai Unió kialakítása melletti elhatározásnak kell vezérelnie, ami azon alapul, hogy egy ellenállóképes és együttműködésen alapuló, erőforrás-hatékony, alacsony szén-dioxid-kibocsátású, valamint a társadalmi befogadásra alapuló jövő felé indítjuk el gazdaságainkat ⁽⁷⁾, ahol a kormányok, vállalatok, munkavállalók, polgárok és fogyasztók magatartását, intézkedéseit és döntéseit az vezérli, hogy felelős módon figyelembe veszik azok gazdasági, környezeti és szociális hatásait.

— Az EGSZB mindenekelőtt egy **átfogó fenntarthatósági stratégiát** szorgalmaz a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend végrehajtása során, amelyet egy ambiciózus uniós költségvetésnek kell biztosítania.

— A **versenyképesség és a fenntarthatóság nem egymással ellentétes fogalmak**, mindaddig, amíg a szociális és környezeti szempontok szerves részét képezik a versenyképesség fogalom meghatározásának. A versenyképességet nem szabad csak a mennyiségen és az árképzésen keresztül meghatározni, hanem – egy teljes mértékben megvalósult és jól működő egységes piac részeként – lehetőleg figyelembe kell venni az európai értékeket, a minőséget és a fenntarthatóságot is.

— **Európának egy új növekedési modellre van szüksége**, amely minőségében eltér attól, amit eddig követtünk: társadalmilag befogadóbbnak, környezetileg pedig fenntarthatóbbnak kell lennie, és képesnek kell lennie arra, hogy ösztönözze és végigkísérje az országainkban és társadalmainkban végbemenő digitális és ökológiai átalakulások konvergenciáját.

⁽⁴⁾ Az EGSZB 2017. október 18-i véleménye: „Átállás egy fenntarthatóbb európai jövőre” (HL C 81., 2018.3.2., 44. o.)

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament 2018. október 25-i állásfoglalása az újfasiszta erőszak fokozódásáról Európában.

⁽⁶⁾ Az EGSZB 2017. december 7-i véleménye: „A kereskedelem és a beruházások fő szerepe a fenntartható fejlesztési célok teljesítése és végrehajtása terén” (HL C 129., 2018.4.11., 27. o.).

⁽⁷⁾ Az EGSZB 2016. szeptember 21-i véleménye: „Fenntartható fejlődés: az uniós külső és belső politikák feltérképezése” (HL C 487., 2016.12.28., 41. o.).

- **A fenntartható beruházás döntő fontosságú eszköz** annak érdekében, hogy ösztönözzék és előmozdítsák azt a folyamatot, amely Európa vezető szerepének megerősítésére irányul egy fenntartható társadalom megvalósításában. Ösztönöznie kell a színvonalas munkahelyek létrehozását, a megújuló energiát, az oktatási rendszereket, a megfizethető és hozzáférhető környezetbarát tömegközlekedést, a környezettudatosan megtervezett digitális technológiát, a kutatást és az innovációt.
- **Az európai vállalatoknak vállalniuk kell szerepüket és felelősségüket**, és vezetőként kell cselekedniük a világ többi része előtt, amikor egyetlen Földünk korlátait tiszteletben tartva újra meghatározzuk európai rendszerünk versenyképességét és gazdasági fenntarthatóságát.

2. A polgárok Európája

2.1 Az európai polgárok szemében Európa egyre kevésbé megoldás, sokkal inkább probléma. A nacionalizmus és a protekcionizmus aktuális fenyegetést jelentenek. Az identitás és az értékek elvesztésével szembesülve – és mivel elhanyagolta az európai projekt kulturális dimenzióját – Európának nem sikerül válaszokat adnia a helyi és globális problémákra.

2.2 Nagyon fontos, hogy elismerjük a polgárok jogos aggályait, és ösztönözzük demokratikus részvételüket, különösen a fiatalokét. Döntő jelentőségű, hogy javítsuk és megreformáljuk az Unió meglévő részvételi mechanizmusait és konzultációs eljárásait. Az ifjúsági ügyek részei többek között a szociális jogok európai pillérének, az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendjének és fenntartható fejlődési céljainak.

- **A strukturált civil párbeszédnek a demokratikus részvétel valódi eszközévé kell válnia**, az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 11. cikkének (1) és (2) bekezdésében előírtaknak megfelelően⁽⁸⁾.
- Az EGSZB a szervezett civil társadalom uniós intézményi képviselőjeként továbbra is aktív szerepet fog betölteni a politikai döntéshozatali folyamatban.
- További támogatást és javítást igényel az EUSZ 11. cikkének (4) bekezdésében előírt európai polgári kezdeményezés is, amely a világ első transznacionális részvételi eszköze. A maga részéről az EGSZB azért küzdött, hogy egyszerűbb és érthetőbb szabályok vonatkozzanak a kezdeményezés végrehajtására⁽⁹⁾, és egyben közvetítőként is jár el az Európai Bizottság és a polgárok között, különösen azzal, hogy minden évben konferenciát szervez az európai polgári kezdeményezés napján, valamint segítséget és támogatást nyújt az európai polgári kezdeményezések szervezőinek.
- **Az ifjúságot be kell vonni, és a fiataloknak részt kellene venniük az európai politikai folyamatokban**⁽¹⁰⁾, előmozdítva a szélesebb körű polgári szerepvállalást, többek között a szavazáson, az önkéntességen, az ifjúsági szervezetekhez való csatlakozáson, valamint a munkahelyi demokráciában és a szociális párbeszédben való részvételen keresztül⁽¹¹⁾. Az EGSZB ösztönözni fogja a fiatalok részvételét a tevékenységeiben, és a fiatalokat megcélzó eseményeket fog kialakítani, mint amilyen a „Your Europe, Your Say!” [a Te Európád, a Te szavad] és a fiatal vállalkozók díja.
- **Intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy** – a regionális és helyi szintet is bevonva – **biztosítsák** az uniós intézmények és a nemzeti kormányok döntéshozatalának **nagyobb fokú elszámoltathatóságát és átláthatóságát**, és így elnyerjék a polgárok támogatását, például a Tanács munkamódszereinek megreformálásával, hogy javítsák az átláthatóságot és megoldást kínáljanak azokra az elszámoltathatósági és átláthatósági problémákra, amelyek azzal kapcsolatosak, hogy a jogi aktusok elfogadása előtt túl széles körben alkalmazzák a zárt háromoldalú egyeztetéseket a rendes jogalkotási eljárás első és második olvasatában⁽¹²⁾⁽¹³⁾.
- **Intézményi mechanizmusokat kell kialakítani annak érdekében, hogy fokozzuk az EGSZB véleményei által** az uniós politikák formálására és a döntéshozatali eljárásokra **kifejtett hatást**, például az EGSZB véleményeinek szorosabb nyomon követésén és az Európai Unió Tanácsával egy együttműködési megállapodás megkötésén keresztül többek között annak biztosítása érdekében, hogy rendszeres tájékoztatást nyújtsunk a Tanács munkacsoportjainak az EGSZB véleményeiről.
- Az új társadalmi paktum szempontjából kiemelkedő jelentősége van annak, hogy elnyerjük **a nyilvánosság támogatását az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjének végrehajtásához**.

⁽⁸⁾ Az EGSZB 2012. november 14-i véleménye: „A Lisszaboni Szerződés 11. cikke (1) és (2) bekezdésének végrehajtására vonatkozó elvek, eljárások és intézkedések” (HL C 11., 2013.1.15., 8. o.).

⁽⁹⁾ Az EGSZB 2016. július 13-i véleménye: „Az európai polgári kezdeményezés (felülvizsgálat)” (HL C 389., 2016.10.21., 35. o.).

⁽¹⁰⁾ A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői által elfogadott állásfoglalás a 2016–2018-as időszakra szóló uniós ifjúsági munkatervről, Eurochild Child Participation Strategy, 2017. április 5., Az ENSZ ifjúsági programja – Youth Participation in Development – Summary Guidelines for Development Partners.

⁽¹¹⁾ Az EGSZB 2018. október 18-i véleménye: „Az Európai Bizottság közleménye: A fiatalok bevonása, összekapcsolása és felelősségvállalásának ösztönzése: az EU új ifjúsági stratégiája” (HL C 62., 2019.2.15., 142. o.).

⁽¹²⁾ Az EGSZB 2015. szeptember 17-i véleménye: „A Lisszaboni Szerződés javítása” (HL C 13., 2016.1.15., 183. o.).

⁽¹³⁾ Az EGSZB 2017. július 5-i állásfoglalása: „Az Európai Bizottság Európa jövőjéről szóló fehér könyve és kapcsolódó témák” (HL C 345., 2017.10.13. 11. o.).

3. Szociális Európa

3.1 Az európai szociális modellnek megbízható és méltányos védelmet kell nyújtania minden polgár számára, miközben enyhítenie kell a szegénységet, és mindenkinek lehetőséget kell biztosítani a boldogulásra. A tisztességes jövedelmeknek csökkenteniük kell a szakadékot a vagyonosok és a hátrányos helyzetűek között, és biztosítaniuk kell a jó életminőséget. Mindenkinek részesülnie kell a tisztességes munkára vonatkozó normák, az egyenlőség, a fokozott jóllét és az egészség terén mind az országokon belül és az országok között, mind pedig a nemzedékek között csökkenő egyenlőtlenségek nyújtotta előnyökből. Társadalmi befogadás és szociális védelem, színvonalas munkahelyek, nemek közötti egyenlőség, a jó minőségű, megfizethető és hozzáférhető közegészségügy és egészségügyi ellátás, hozzáférés a megfizethető és jó minőségű lakhatáshoz, környezeti igazságosság, jó minőségű közoktatás és egyenlő hozzáférés a kultúrához: ezeknek kell képezniük a nemzeti és európai politikai menetrendet vezérlő elveket.

- Elengedhetetlen, hogy megszülessen egy új „társadalmi paktum”, amely igazságosabb és egyenlőbb társadalmat kínál minden polgárnak. Éppen ezért az EGSZB egy szociális cselekvési program bevezetését javasolja, hogy minden szinten átültesse az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjét.
- Az EGSZB **az oktatási rendszerek általános javítását** szorgalmazza, valamint **több beruházást** kér az oktatási rendszerekbe, továbbá támogatja **az egész életen át tartó tanulásra való egyetemes jogosultságot**, amely lehetővé teszi az emberek számára a készségek megszerzését, az átképzést és a készségfejlesztést; fokozni kell az olyan intézményekbe, politikákba és stratégiákba történő beruházásokat, amelyek támogatják az embereket a jövőbeli munkaváltások során; emellett egy átalakító hatású és mérhető programot kell végrehajtani a nemek közötti egyenlőség elérésére. Mindezeknek az elemeknek széles körű támogatást kell kapniuk ⁽¹⁴⁾.
- A **közpolitikáknak és jogalkotási intézkedéseknek** biztosítaniuk kell, hogy minden európai polgár és lakos azonos szintű védelmet élvezzen, és gyakorolhassa alapvető jogait és szabadságait. Az Uniónak a nemek közötti egyenlőség biztosítása érdekében javítania kell politikáit és intézkedéseit, továbbá garantálnia kell, hogy minden, többszörös megkülönböztetéssel szembesülő ember egyenlő eséllyel induljon a társadalomban.
- A tagállamok eltérő fejlődésével kapcsolatos növekvő aggályokkal összefüggésben a minimálbér és a minimumjövedelem biztosítására irányuló intézkedések – az uniós szociális konvergenciafolyamat részeként – fontos elemét képezhetik a szociális védelemnek. Ez segítene tisztességes életszínvonalat elérni valamennyi országban, miközben **előmozdítaná a növekedést, és segítséget nyújtana az Unión belüli konvergencia javításában, illetve a divergencia elkerülésében** ⁽¹⁵⁾.
- A fenntartható átalakulás befektetéseket követel meg a jó minőségű szolgáltatásokat kínáló, hatékony és integrált szociális védelmi rendszerek terén ⁽¹⁶⁾.
- A szociális partnerek közötti szociális párbeszédnek és stabil kollektív tárgyalási rendszereknek mint kulcsfontosságú eszközöknek elsőbbséget kell kapniuk, hogy fel lehessen készülni az átalakulásokra és változásokra, és kezelni lehessen azokat.
- A fenti intézkedéseknek elő kell segíteniük az egyenlő versenyfeltételek megteremtését az egységes piac teljes körű kiépítésének elősegítése érdekében.

4. Fenntartható környezet

4.1 Továbbra is a környezeti kockázatok uralkodnak az éves globális kockázatszelési felmérés (GRPS) eredményein. Az idén a valószínűség tekintetében három, a hatás tekintetében négy környezeti kockázat szerepelt az első öt kockázat között. A szélsőséges időjárás volt a legnagyobb aggodalomra okot adó kockázat, viszont a felmérés válaszadóit egyre jobban aggasztja a környezetvédelmi politika kudarca: „az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás kudarca” Párizs után visszaesett a rangsorban, az idén azonban – a hatást tekintve – a második helyre ugrott vissza ⁽¹⁷⁾.

4.2 Sem élet, sem munka, sem vállalkozói tevékenység nem lesz egy halott bolygón. A biodiverzitás összeomlása és az éghajlatváltozás miatt ezért megkerülhetetlen, hogy az EU színvonalas munkahelyeket hozzon létre ⁽¹⁸⁾, és a munkáltatóknak, a munkavállalóknak és a civil társadalom egyéb képviselőinek is kedvező megoldást adjon. Az alkalmazkodás késleltetése, vagy az, ha egyáltalán nem teszünk intézkedést, jelentősen növelheti az éghajlatváltozás teljes költségét ⁽¹⁹⁾, és halálos hatása lehet a biológiai sokféleségre, azon belül pedig az emberiségre is.

4.3 Az európai klímavédelmi finanszírozási paktum tervezetéről több éve folyik a vita, és még ma is megbeszélések tárgyát képezi. Ez a paktum lehetővé tenné, hogy az EU fenntartsa vezető szerepét a fenntartható fejlődésben és az éghajlatváltozás elleni küzdelemben ⁽²⁰⁾.

⁽¹⁴⁾ A munka jövőjével foglalkozó ILO globális bizottság – Work for a brighter future, 2019. január 22.

⁽¹⁵⁾ Az EGSZB 2019. február 20-i véleménye – Az Európai Bizottság közleménye – 2019. évi éves növekedési jelentés: Egy erősebb Európáért, amely képes szembenézni a globális bizonytalansággal (HL C 190., 2019.6.5., 24. o.).

⁽¹⁶⁾ Az Európai Bizottság vitaanyaga: Fenntartható Európa 2030-ra, 2019. január 30.

⁽¹⁷⁾ The Global Risk Report 2019 jelentés a Világgazdasági Fórum számára – összefoglaló.

⁽¹⁸⁾ Az EGSZB 2017. január 25-i véleménye: „A szociális jogok európai pillére” (HL C 125., 2017.4.21., 10. o.).

⁽¹⁹⁾ Az OECD 2016. szeptember 2-i jelentése: The economic consequences of Climate Change.

⁽²⁰⁾ Az EGSZB 2018. október 17-i véleménye: „Európai klímavédelmi finanszírozási paktum” (HL C 62., 2019.2.15., 8. o.).

- E stratégiának **biztosítania kell, hogy legalább a Párizsi Megállapodást** teljeskörűen és haladéktalanul végrehajtsák, és ennek vissza kell köszönnie abban, hogy az EU 2030-ra és 2050-re vonatkozó kibocsátáscsökkentési céljait összhangba hozzák azzal a kötelezettségvállalással, hogy a hőmérséklet-emelkedést legfeljebb 1 °C-ra korlátozzák, továbbá ambiciózus uniós éghajlat-politikai intézkedéseket vezetnek be, beleértve a fosszilis tüzelőanyagok gyors kivételét, valamint az energiahatékonyságtól az energiafelhasználás abszolút csökkentése felé történő elmozdulást. Az **EU-nak fel kell gyorsítania a lehető legnagyobb mértékben megújuló energián alapuló energiaellátást célzó igazságos és fenntartható átalakulást** ⁽²¹⁾, amely ellátás környezetbarát, megfizethető, támogatja a közösségi tulajdont, nem vezet energiaszegénységhez, és nem ássa alá az európai vállalatok fenntartható versenyképességét sem a globális szinten.
- A klímavédelmi finanszírozási paktumnak ki kell terjednie az éghajlat-politika valamennyi aspektusára, például az igazságos átállásra a változások hatásainak mérséklése, valamint a károk és veszteségek ellentételezése érdekében, továbbá az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos reális politikákra.
- Az EGSZB megismétli **arra irányuló felhívását** ⁽²²⁾, **hogy átfogó élelmiszer-politikát kell kidolgozni** az Unióban, amelynek célja a fenntartható élelmiszerrendszerekből származó, egészséges étrend biztosítása, a mezőgazdaság táplálkozási és ökoszisztéma-szolgáltatásokkal való összekapcsolása, továbbá olyan ellátási láncok biztosítása, amelyek az európai társadalom valamennyi szegmensében gondoskodnak a közegészségről. Elengedhetetlen, hogy a hozzáadott értéket méltányosan osszák el az élelmiszer-ellátási láncban.
- A mezőgazdaság részét képezheti a megoldásnak az éghajlatváltozás mérséklése terén (körforgásos gazdaság, szén-dioxid-tárolás stb.), mivel Európa területének óriási részét fedi le. Emellett a fenntartható mezőgazdaságnak fontos szerepe van a vidéki térségek társadalmi-gazdasági szerkezetének fenntartásában.
- **Az Uniónak körforgásos, szén-dioxid-mentes gazdasággá kell átalakítania a lineáris gazdaságot.** A körforgásos gazdaságra vonatkozó politikáknak biztosítaniuk kell a tartós, kis méretű, helyi és tiszta ciklusokat. Egyes ipari tevékenységek esetében a körforgási láncok általában nagy méretűek ⁽²³⁾.
- **Közös szabványokat kell bevezetni és végrehajtani a levegő és víz megtisztulása, valamint óceánjaink védelme érdekében.** Ambiciózus intézkedéseket kell végrehajtani az erdőirtás és a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása érdekében Európában és globális szinten is, továbbá annak érdekében is, hogy véget vessenek a természeti erőforrások nem fenntartható kiaknázásának, beleértve a fejlődő országokat is. Intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy az európai fogyasztás szintjét összhangba hozzuk a Föld termelési kapacitásaival, többek között elégségességi stratégiák végrehajtásán keresztül ⁽²⁴⁾.

5. Az európai vállalkozások mint a fenntarthatóság erősebb globális vezető szereplői

5.1 A vállalkozások a társadalmi és környezeti fejlődés támogatói, a fenntartható versenyképesség pedig szükséges előfeltétele annak, hogy a vállalatok betölthessék szerepüket a társadalomban. A vállalatok egyre inkább fenntartható módon működnek, hogy – sajátos körülményeik és saját erőforrásaik alapján, valamint érdekelt felekkel együttműködve – nyomon kövessék, értékeljék és jelentsék üzleti tevékenységeik társadalmi, környezeti, fogyasztóvédelmi és emberi jogi hatásait. Európának ezért egy olyan megközelítést kell alkalmaznia politikáiban, amely összhangban van azzal a törekvéssel, hogy globális vezető szerepre tegyen szert a fenntartható fejlődés terén. Már vannak élvonalosok az európai vállalatok körében, azonban ambiciózusabbnak kell lenniük, és el kelljeszteniük ezt a fenntartható gondolkodásmódot a teljes értékű láncban, bátorítva különösen a kkv-kat.

5.2 Az új modellek sokasága átalakítja a termelők, forgalmazók és fogyasztók közötti viszonyt. Ezen új modellek némelyike (például a funkcionális gazdaság, a megosztáson alapuló gazdaság és a felelős finanszírozás) megpróbálja kezelni az emberek és a bolygónk előtt álló többi fontos kihívást is, amelyeknek döntő szerepe van a fenntartható fejlődésben, mint amilyen a társadalmi igazságosság, a részvételen alapuló kormányzás, valamint az erőforrások és a természeti tőke megőrzése.

- A folyamatban lévő negyedik ipari forradalom radikálisan átalakítja a globális gazdaságot, különösen a gyártást és az iparhoz kapcsolódó szolgáltatásokat. Európának **valódi digitális átalakulásra** van szüksége, hogy visszanyerje globális fenntartható versenyképességét, és biztosítsa a fenntartható növekedést és munkahelyteremtést. Európának egy átfogó átállást kell véghezvinnie, hogy a világ legdinamikusabb digitális régiójává váljon, figyelembe véve a digitális gazdaság globális jellegét és a vállalkozások globális értékláncokba történő integrálódását.

⁽²¹⁾ Az EGSZB 2015. július 2-i véleménye: A Párizsi Jegyzőkönyv – terv a globális éghajlatváltozás 2020 utáni kezelésére (HL C 383., 2015.11.17., 74. o.).

⁽²²⁾ Az EGSZB 2017. december 6-i véleménye: „A civil társadalom hozzájárulása egy átfogó uniós élelmiszer-politika kidolgozásához” (HL C 129., 2018.4.11., 18. o.).

⁽²³⁾ Az EGSZB 2016. április 27-i véleménye a körforgásos gazdaságra vonatkozó intézkedéscsomagról (HL C 264., 2016.7.20., 98. o.).

⁽²⁴⁾ Manifesto for a Sustainable Europe for its Citizens, 2018. szeptember 28.

- **Az Európai Unió ezen innovátorok támogatása révén olyan innovatív fenntartható gazdasági modellek vezérévé válhat,** amelyek elválaszthatatlanul összekapcsolják egymással a gazdasági jólét, a jó minőségű szociális védelem és a környezeti fenntarthatóság fogalmát, és amelyek egy „európai védjegy” meghatározó elemeit adják.
- Az európai vállalatoknak **az innováció és a kreativitás ösztönzőinek** kell maradniuk, és Európa-szerte tiszteletben kell tartaniuk a magas szintű munkaügyi, fogyasztóvédelmi és környezetvédelmi normákat. Noha az intelligens szakpolitikai döntéshozatalnak és a felelősségteljes kormányzásnak nagy szerepe van a helyes keretek meghatározásában, a munkavállalókkal közösen a vállalkozások azok, amelyek – a tudósokkal és a kutatókkal szorosan együttműködve – a társadalom szükségleteinek megfelelő innovációkat és megoldásokat szolgáltatják.
- A jövőre való felkészülést segítő üzleti környezet a nyitott piacokon és a tisztességes versenyen alapszik, ahol a szociális és környezeti szempontok részét képezik a környezet meghatározásának, és amely kedvező, támogató feltételeket nyújt a vállalkozások működéséhez.
- Iránymutatást és támogatást kell rendelkezésre bocsátani, hogy minden vállalat és különösen a kkv-k ki tudják használni a digitalizációt, továbbá a figyelemfelhíváson keresztül megfordítsák a technológiai és innovációs beruházások terén megfigyelhető nem megfelelő trendeket, ösztönözzék a finanszírozást, támogassák a K+F-t, és beruházzanak a megfelelő készségekbe.

6. Szabad és tisztességes kereskedelem

6.1 Az EU kereskedelempolitikája olyan kulcsfontosságú, amely az egész Unióban érvényesül, és valóban egyesíti valamennyi tagállamot. A kereskedelempolitika segítette az EU-nak abban, hogy a partnereinek széles körével folytatott kereskedelmen keresztül növelje a jólétét. Napjainkban az EU a világkereskedelem egyik vezető ereje, több mint 30 millió munkahely kapcsolódik a nemzetközi kereskedelemhez ⁽²⁵⁾, továbbá az Uniónak jelentős szerepe van a szolgáltatások kereskedelmében, és például az USA-val jelentős kereskedelmi többletet ért el az árukereskedelem terén (2018 első 11 hónapjában több mint 107,9 milliárd euró). Mindeközben az EU megtestesíti és – a kereskedelmen keresztül – előmozdítja a társadalmi befogadás és a környezetvédelem értékeit, amelyeknek létfontosságú szerepe van a fenntartható globalizáció formálásában – másképpen megfogalmazva a globalizáció olyan formájáról van szó, amely nemcsak a nagyvállalatoknak és a befektetőknek kedvez, hanem az átlagpolgároknak, a munkavállalóknak, a mezőgazdasági termelőknek, a fogyasztóknak és a kkv-knak is.

6.2 Az EU – többoldalú és kétoldalú kapcsolataiban és egyoldalúan is – egy olyan kereskedelempolitikai koncepciót kíván előmozdítani, amely összekapcsolja a piacra jutás hagyományos merkantilista megközelítését (tarifális és nem tarifális akadályok) a fenntartható fejlődési célokkal, összhangban az éghajlatváltozás elleni küzdelemmel.

6.3 Az uniós kereskedelempolitika a belső tanácsadó csoportok közreműködésének köszönhetően megerősítette a civil társadalom szerepét mind a tárgyalások, mind pedig a végrehajtás szakaszában. Az EGSZB támogatja mindazoknak a szervezeteknek a professzionalizálódását, amelyek lehetővé teszik a polgárok számára, hogy jobban hallassák hangjukat a kereskedelmi megállapodások tartalmának megfogalmazása során, és nagyobb ellenőrzést gyakoroljanak azzal kapcsolatban, hogy a kereskedelmi partnerek betartják-e a „kvalitatív” kötelezettségvállalásokat és normákat ⁽²⁶⁾.

- Diplomáciájához és szomszédságpolitikájához hasonlóan az EU kereskedelempolitikájának is tükröznie kell az Uniónak mint a fenntarthatóság globális vezetőjének belső értékeit, és összhangban kell lennie ezekkel. Az EU-nak képesnek kell lennie arra, hogy fenntartsa versenyképességét, és kezelje a fő partnerekkel létrejött szövetségeit, miközben fenntartja, megerősíti és javítja a magas szintű környezeti és szociális normákon alapuló modelljét.
- Az EGSZB egy ambiciózus kereskedelempolitikai menetrend kialakítását szorgalmazza három szinten, egyoldalú, kétoldalú és többoldalú szinten – ez a politika biztosítani fogja a növekedést és munkahelyteremtést az EU-ban, miközben globális szinten előmozdítja a szabályokon alapuló kereskedelempolitikát.
- Egyoldalú viszonylatban az EU-nak korszerűsíteni és javítania kell az általános vámkedvezmény-rendszert (GSP) és a „fegyver kivételével mindent” (EBA) elvet, hogy ösztönözze a legkevésbé fejlett országok és a fejlődő országok fejlődését.
- Kétoldalú viszonylatban az EU-nak folytatnia kell az új piacok megnyitását, és növelnie kell az üzleti lehetőségeket és a fogyasztói elégedettséget még több partner viszonylatában, miközben biztosítja a magas szintű szociális és környezeti normákat a mezőgazdaságban, az iparban és a szolgáltatások terén.
- Többoldalú viszonylatban az EU-nak vezető szerepet kell vállalnia a WTO reformjában, hogy elkerülje a Vitarendezési Testület Felbevezési Testületének megbénulását. Az EGSZB nemrégiben ambiciózus és előrettekintő javaslatcsomagot fogadott el ezzel a rövid és középtávú reformmal kapcsolatban ⁽²⁷⁾. A kitűzött célok azt kívánják biztosítani, hogy a WTO a nemzetközi kereskedelem egyedüli őrként alapvetően hozzájáruljon a fenntartható fejlődési célok eléréséhez, fenntartsa a kereskedelmi szabályok és a nemzetközi munkaügyi normák közötti összhangot, és elősegítse a Párizsi Megállapodás keretében tett kötelezettségvállalások teljesítését.

⁽²⁵⁾ Az Európai Bizottság 2015. október 14-i közleménye: A mindenki számára előnyös kereskedelem.

⁽²⁶⁾ Az EGSZB 2019. január 23-i véleménye: A belső tanácsadó csoportok szerepe a szabadkereskedelmi megállapodások végrehajtásának nyomon követésében (HL C 159., 2019.5.10., 28. o.).

⁽²⁷⁾ Az EGSZB 2019. január 23-i véleménye: A WTO megreformálása a világkereskedelmi fejleményekhez való alkalmazkodás érdekében (HL C 159., 2019.05.10., 15. o.).

- A kereskedelemmel szembeni nyitottság hatékony piacvédelmi eszközöket követel meg, és egy működő átvilágítási mechanizmust tesz szükségessé a stratégiai uniós ágazatokban végrehajtott közvetlen külföldi befektetések tekintetében. Ez természetesen arra szolgál, hogy megvédje az Uniót és az uniós fogyasztókat, munkavállalókat és vállalatokat a tisztességtelen és kizsákmányoló kereskedelmi gyakorlatokkal szemben.
- Elengedhetetlen, hogy nemzetközi szinten elmélyítsük az együttműködést az érintett szervezetekkel (OECD, ENSZ-EGB, ILO, WTO stb.) a globális kihívások, köztük az éghajlatváltozás, a szegénység, az adócsalás és adókijátszás, valamint a kibertámadások elleni hatékony fellépés érdekében.

7. Közjavak és közszolgáltatások

7.1 A szociális jogok európai pillérének 20. alapelve szerint „Mindenkinek joga van a jó minőségű alapvető szolgáltatásokhoz, többek között a vízellátáshoz, a szennyvízelvezetéshez, a közlekedéshez, a pénzügyi szolgáltatásokhoz és a digitális távközléshez”⁽²⁸⁾. Ezek a szolgáltatások nem működhetnek csak a versenyre és a piacra vonatkozó közös szabályok alapján: egyedi szabályokra van szükség annak biztosítása érdekében, hogy minden polgár megfizethető hozzáférést kapjon ezekhez a szolgáltatásokhoz, amelyeket alapvető szolgáltatásoknak tekintenek és az Unió közös értékeiként ismernek el⁽²⁹⁾.

- A közigazgatási szerveknek közbeszerzési szerződéseiken keresztül elő kell mozdítaniuk a fenntartható fejlődési célokat azzal, hogy kezdeményező módon alkalmazzák a közbeszerzésről szóló új európai jogszabályban meghatározott környezetvédelmi és szociális beszerzési kritériumokat.
- Az alapvető közszolgáltatásoknak⁽³⁰⁾, mint amilyen az oktatás, az egészségügy, a gyermekgondozás, a tömegközlekedés, valamint a közjavaknak, mint amilyen a tiszta ivóvíz, a tiszta levegő és a szennyezetlen talaj stb., megfizethető áron hozzáférhetőnek kell lennie mindenki számára.

8. Méltányos adózás

8.1 Az EU-ban az adópolitika két részből áll: a közvetlen adózásból, amely változatlanul a tagállamok kizárólagos hatáskörében van, illetve a közvetett adózásból, amely az egységes piacon belül az áruk szabad mozgását és a szolgáltatásnyújtás szabadságát érinti. A közvetlen adózással kapcsolatban azonban az Unió létrehozott néhány harmonizált szabványt a társaságok és a magánszemélyek adózására vonatkozóan, miközben a tagállamok közös intézkedéseket hoztak az adókikerülés és a kettős adóztatás megelőzésére. Az EU-nak ugyanakkor továbbra is elő kell mozdítania egy olyan méltányos adórendszert, amely megköveteli, hogy a magánszemélyek és a jogi személyek arányosan adózzanak jövedelmük és nyereségük után. Ami a közvetett adózást illeti, az EU koordinálja és harmonizálja a hozzáadottérték-adóval (héta) és a jövedéki adókkal kapcsolatos jogszabályokat. Biztosítja, hogy a belső piaci versenyt ne torzítsák az eltérő közvetettadó-mértékek és olyan rendszerek, amelyek egy-egy országban egyes vállalkozásokat tisztességtelen előnyhöz juttatnak másokkal szemben.

8.2 Az átláthatatlanság, a hátrányos megkülönböztetés, a versenytorzítás és a káros adózási gyakorlatok mind növelik a gazdasági egyenlőtlenségeket és visszafogják a beruházásokat és a munkahelyteremtést, ami társadalmi elégedetlenséghez, bizalmatlansághoz és demokratikus deficithez vezet. Ezért volna szükség egy olyan méltányos uniós adópolitikára, amely nem ellentétben, hanem összhangban áll a fenntarthatóságot célzó átfogó stratégiával. Ennek célja a gazdasági és szociális konvergencia, a társadalmi kohézió és a fenntartható fejlődésbe való beruházások előmozdítása.

- A GMU szükséges reformja keretében jobban össze kellene hangolni a GMU-tagállamok adórendszereit, és a nemzetközi szervezetekben egységesen kellene képviselni az euróövezetet.
- Az EGSZB támogatja a méltányos adózást, valamint az adócsalás, az adókijátszás, a pénzmosás és az adóparadicsomok pénzügyi gyakorlatai elleni küzdelmet; az uniós intézményeknek, kormányoknak és vállalkozásoknak közös célul kell kitűzniük, hogy együttműködjenek a két adókikerülés elleni irányelvhez hasonló hatékony mechanizmusok bevezetése érdekében⁽³¹⁾.
- A csalás és az adókijátszás elleni küzdelem összehangolása keretében a társasági adóalap-erőzió és nyereségátcsoportosítás elleni intézkedésekre is ki kell térni: az Európai Bizottság becslése szerint ez évi 50-70 milliárd euróra rúgott, mielőtt elkezdtek intézkedéseket bevezetni ellene. A be nem szedett héa összegét körülbelül évi 150 milliárd euróra becsülik.
- Az EU-nak együtt kell működnie más gazdasági térségekkel ahhoz, hogy világszerte hatékonyan küzdjenek a korrupció és az adókijátszás ellen, és biztosítsák, hogy a társasági adóra vonatkozó nemzetközi szabályok egyértelműek, átláthatók, objektívek és kiszámíthatók legyenek.

⁽²⁸⁾ Ezek a szolgáltatások, amelyeket az Európai Bizottság „alapvető szolgáltatásokként” ír le, és amelyek nem mind szerepelnek a 20. alapelvben, a közszolgáltatási kötelezettség alá tartozó „általános érdekű szolgáltatások” körébe tartoznak. Az „alapvető szolgáltatások” fogalmát az uniós jog nem ismeri, hanem csak a közszolgáltatásokkal (közlekedés) és az általános érdekű szolgáltatásokkal (gazdasági, nem gazdasági) foglalkozik.

⁽²⁹⁾ Az EGSZB jelenleg dolgozik „A szociális pillér hatékonyabb végrehajtása az alapvető szolgáltatások előmozdítása révén” című saját kezdeményezésű véleményén, mely a nagyszembeni csúcstalálkozóhoz és a további munkákhoz való hozzájárulásának részét képezi.

⁽³⁰⁾ Az EGSZB 2018. október 17-i véleménye: javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletről az Európai Szociális Alap Pluszról (ESZA+) (HL C 62., 2019.2.15., 165. o.).

⁽³¹⁾ Az EGSZB 2017. szeptember 20-i véleménye: „A tisztességes versenyt és a gazdasági növekedést támogató adórendszer” (HL C 434., 2017.12.15., 18. o.).

- A közvélemény egyre határozottabban követeli, hogy az adózást is használják a társadalmi kohézió biztosítására, a globális felmelegedés elleni küzdelemre és a fenntartható növekedés előmozdítására.
- Az EGSZB hathatós és összehangolt adóügyi intézkedéseket szorgalmaz, biztosítandó, hogy a vállalatok befizessék az adóterhek igazságosan rájuk jutó részét, és hozzájáruljanak a tagállami és uniós költségvetésekhez, hogy a kormányzatok biztosítani tudják szociális jogaikat ⁽³²⁾. Az EGSZB támogatja a közös (összevont) társaságiadó-alap (KÖTA) létrehozására vonatkozó európai bizottsági javaslatot ⁽³³⁾.
- Az internetes platformokat és egyéb digitális eszközöket használó új üzleti modellek azt eredményezték, hogy a vállalatok kevésbé hagyatkoznak a fizikai jelenlétre egy adott országban. Az EGSZB nagyon fontosnak tartja, hogy a kereskedelmi partnerekkel párbeszédet folytatva új elveket dolgozzanak ki arra vonatkozóan, hogy a vállalati nyereséget hogyan rendeljék hozzá egy uniós tagállamhoz, és hogyan adóztassák meg, valamint hogy aktívan részt vegyenek az OECD/G20 szintjén a digitalizált gazdaságra vonatkozó globális megállapodásról folyó tárgyalásokban, annak érdekében, hogy elkerüljék a kereskedelmi és adózási feszültségeket a világ nagy gazdasági szereplői között ⁽³⁴⁾.

9. Kormányzás

9.1 A fenntartható fejlődés irányába mutató átalakulás előmozdítása **új kormányzasi megközelítést**, valamint **új szabályokat és eszközöket** követel meg az uniós politikák meghatározásakor és végrehajtásakor. A fenntartható fejlődéshez olyan **holisztikus, minden ágazatra kiterjedő politikára** van szükség, amely biztosítja a gazdasági, társadalmi és környezeti kihívások együttes kezelését.

- Az Uniónak **biztosítania kell, hogy minden belső és külső politikája koherens legyen, és összhangban álljon a fenntartható fejlődési célokkal**, hogy megfelelően figyelembe vegye a hatékonyság, az arányosság és a fenntarthatóság elvét.
- Az Európai Bizottság **jobb szabályozási eszközeinek** használata szintén a fenntartható fejlődésnek az európai politikákban való általános érvényesülését szolgálja. Az Európai Bizottság minden hatásvizsgálatában értékelni kell a környezeti, éghajlati, társadalmi és gazdasági hatásokat, biztosítva, hogy mindig figyelembe vegyék a fenntarthatóság szempontját. Az utólagos értékelések során mindhárom dimenziót elemezni kell egy erősen integrált megközelítés keretében is. A Szerződés rendelkezéseivel összhangban, amely a szociális kérdéseket érintő jogszabályokkal összefüggésben külön előírja ezt (a 154. cikk (2) bekezdése), konzultálni kell a szociális partnerekkel is; a szabályozás javítására irányuló eszközkészlet egy másik eleme az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal, a Régiók Bizottságával és a nemzeti parlamentekkel folytatott konzultáció, hogy eleget tegyenek az inkluzivitás követelményének, amely a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendnek is központi eleme.
- A fenntartható fejlődési célokat figyelembe véve a REFIT-platformnak, valamint a hatásvizsgálatoknak és értékeléseknek elő kell segíteniük annak biztosítását, hogy a jogszabályok kedvezőek legyenek a vállalkozások és a polgárok számára. Ezeknek az eszközöknek a jövőben is fel kell használniuk minden rendelkezésre álló forrást – a civil társadalmat is – annak értékelésére, hogy a célkitűzéseinek fényében hogyan lehet javítani az uniós jogszabályok hatékonyságát és eredményességét. Ezeknek az eszközöknek hozzá kell járulniuk a fenntartható fejlődés szabályozási környezetének széles körű javításához minden dimenziójában, nemcsak az egyszerűsítésre és a szükségtelen akadályok csökkentésére, valamint a jogalkotási célok hatékony elérésének biztosítására törekedve (anélkül, hogy csökkentenék azok színvonalát), hanem segítséget nyújtva a meglévő jogszabályok felülvizsgálatában, értékelésében, módosításában, javításában vagy jobb végrehajtásában is.
- Az **európai szemeszter mint az Unió gazdaságirányítási kerete** bizonyos mértékben figyelembe veszi a foglalkoztatási és szociális teljesítményt, viszont az éghajlatváltozás veszélyei és a Párizsi Megállapodásban meghatározott célok elérése felé az EU által tett haladás tekintetében gyenge, amiről a 2019-es éves növekedési jelentés is beszámolt ⁽³⁵⁾. Az EGSZB szorgalmazza, hogy **egy előretekintő fenntartható fejlődési stratégiát építsenek be a fenntartható fejlődési ciklusba, amely egymást kiegészítő társadalmi, gazdasági és környezeti mutatókon és célokon alapul**.
- A **szociális párbeszédet** a fejlesztési program végrehajtásának eszközeként kell elismerni. A szociális párbeszédhez támogató környezetre és valódi intézményi keretre van szükség. Ennek alapja az egyesülési szabadság és a kollektív tárgyaláshoz való jog tiszteletben tartása. Az EU-nak együtt kell működnie a szociális partnerekkel a munkaügyi kapcsolatok megbízható gyakorlatainak és a zökkenőmentesen működő munkaügyi igazgatás előmozdítása érdekében.
- Az **Európai Uniónak meg kell erősítenie a tagállamokhoz fűződő kötelekeit**, és vissza kell szereznie a polgárok bizalmát a megfelelően végrehajtott közösségvezérelt helyi fejlesztési megközelítésen keresztül, amely lehetővé teszi az integrált helyi fejlesztést, valamint a polgárok és szervezeteik bevonását a helyi közösségek szintjén. Az EGSZB meg van győződve arról, hogy a közösségvezérelt helyi fejlesztésnek mint eredményes európai helyi fejlesztési eszköznek számos előnye lehet ⁽³⁶⁾.

⁽³²⁾ Lásd a 31. lábjegyzetet.

⁽³³⁾ Az EGSZB 2017. szeptember 20-i véleménye a közös (összevont) társaságiadó-alapról (HL C 434., 2017.12.15., 58. o.).

⁽³⁴⁾ Az EGSZB 2018. július 12-i véleménye a digitális gazdaságban működő multinacionális vállalatok nyereségének megadóztatásáról (HL C 367., 2018.10.10., 73. o.).

⁽³⁵⁾ Lásd a 22. lábjegyzetet.

⁽³⁶⁾ Az EGSZB 2017. december 7-i véleménye: „A közösségvezérelt helyi fejlesztésre irányuló megközelítés előnyei az integrált helyi és vidékfejlesztés szempontjából” (HL C 129., 2018.4.11., 36. o.).

10. A migrációs politika átfogó megközelítése

10.1 A fenntartható Európa jövőjéről folytatott vita során nem hagyhatjuk figyelmen kívül a migrációval kapcsolatos európai megközelítést. A demográfiai tendenciák azt mutatják, Európának szüksége lesz migránsokra, azok tehetségére, készségeire és vállalkozói képességeikre. A harmadik országokkal szorosan együttműködve sürgősen meg kell változtatni a migrációval kapcsolatos diskurzust és politikákat annak biztosítása érdekében, hogy tényeken alapuló racionális vitát folytassanak. A bevándorlókra és a menekültekre úgy kellene tekinteni, mint akik nem veszélyt, hanem lehetőséget jelentenek az európai gazdasági és társadalmi modell számára ⁽³⁷⁾. E célból átfogó megközelítést és stratégiát kell kialakítani a migrációra vonatkozóan.

- Az EU-nak olyan szakpolitikákat és intézkedéseket kell elfogadnia, amelyek támogatják a biztonságos, rendezett és szabályos bevándorlást, valamint erősítik a befogadást és a társadalmi kohéziót. Az Uniónak az ILO-val szorosabban egyeztetve kellene dolgoznia a munkaerő-migráció és az integrációs programok terén.
- Az EGSZB kéri, hogy biztosítsanak biztonságos, jogszerű útvonalakat az Unió felé elinduló menekültek számára. Össze kell hangolni a tagállamok, valamint az európai és a nemzeti szereplők fellépéseit, méghozzá a közös felelősségvállalást, a menekültek tisztességes elosztását, a konvergenciát és az alapvető jogok tiszteletben tartását szem előtt tartva. A cél az, hogy több lehetőség álljon rendelkezésre a családregyesítésekhez, a migránsok EU-n belüli áthelyezéséhez és az áttelepítéshez.
- Az integráció elmaradása gazdasági, társadalmi-kulturális és politikai kockázatokkal és költségekkel jár. Ezért a jövőbeni költségekkel, problémákkal és feszültségekkel szembeni legjobb biztosíték a migránsok integrációjába történő befektetés.
- Az integráció kétirányú folyamat, és mind a fogadó közösségnek, mind a migránsoknak jogaik és kötelezettségeik vannak. Ezért a felelősséget meg kell osztani a két fél között. Nem méltányos és nem is fenntartható elvárni, hogy az újonnan érkezők jelentős társadalmi, kulturális és gazdasági akadályokkal szembesülve segítség nélkül integrálódjanak. A folyamat megkönnyítése érdekében a közpolitikáknak kezelniük kell az uniós társadalmak különböző csoportjaiban jelen lévő félelmeket és aggodalmakat, elkerülendő, hogy EU-ellenes és idegengyűlölő diskurzus alakuljon ki. Ennek érdekében a vonatkozó politikáknak világos, következetes és indokolt kötelezettségeket kell tartalmazniuk, ugyanakkor következetesen el kell ítélniük a bevándorlóellenes retorikát és magatartást.
- A háborúk, az éghajlatváltozás és egyes harmadik országokban eluralkodó kilátástalanság folyamatos és akár a mostaninál intenzívebb menekült- és migránsáradatot eredményezhet. Az általánosságban migrációt okozó tényezők csökkentése globális kihívás. A migráció minden típusa esetében a migráció növekedésével kell számolni (ideértve a klímamenekülteket is), mivel egyre több ember kénytelen elhagyni lakóhelyét. Emiatt az EU-nak jobban fel kell készülnie a migránsok tagállamok közötti elosztására. Az EGSZB már rávilágított arra, hogy a kiegyensúlyozatlan gazdasági folyamatok hogyan növelhetik a destabilizációt e tekintetben. Ezért az EGSZB támogatja az az álláspontot, hogy a Lisszaboni Szerződés kellően átfogó mandátumot ad a bevándorláspolitikára tekintetben történő felülvizsgálatára, hogy szabályozzák „a lakóhelyüket környezeti okok miatt elhagyni készülő személyek” jogállását.

11. Az EU költségvetése

11.1 Az EGSZB elismeri azoknak a programoknak a magas európai hozzáadott értékét, amelyekre az Európai Bizottságnak a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló javaslatai a fő kiadásnövekedéseket összpontosítják (K+F+I, Erasmus+). Ugyanakkor az EGSZB-nek kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy ezekre a növekedésekre az Európai Regionális Fejlesztési Alapra (ERFA), a kohéziós politikára és a közös agrárpolitikára (KAP) szánt források jelentős csökkentése árán kell-e sort keríteni – az uniós költségvetés csökkentését célzó erőfeszítések miatt, amelyek következtében a jelenlegi, az EU-27 bruttó nemzeti jövedelmének (GNI) 1,16%-át kitevő költségvetés a GNI mindössze 1,11%-ára csökken a 2020 utáni időszakra szóló többéves pénzügyi keretben.

11.2 Az EGSZB-nek kétségei vannak a KAP-ra vonatkozó tervezett kötelezettségvállalások javasolt csökkentését illetően. Ezek a csökkentések lehetetlenné teszik a KAP új reformja átfogó célkitűzései egyikének, a fenntartható vidékfejlesztés modelljének, valamint az élelmiszer-ágazat és a mezőgazdaság jövőjéről szóló, a közelmúltban közzétett bizottsági közleményben foglalt további célkitűzéseinek a megvalósítását.

11.3 Az EGSZB sajnálja, hogy az Európai Bizottság javaslata a jelek szerint túlságosan is a status quo fenntartására irányul, és hogy abban az Unió előtt álló új kihívások jellege és léptéke, valamint az EU törekvései és az ezek eléréséhez rendelkezésre álló erőforrások nincsenek összhangban.

⁽³⁷⁾ Az EGSZB 2018. december 12-i véleménye: „A bevándorlás és az integráció elmaradásának költségei” (HL C 110., 2019.3.22., 1. o.).

11.4 Az emberek nemzeti és európai demokratikus intézményekkel szembeni bizalmatlansága olyan politikai mozgalmak kialakulásához vezet, amelyek kétségbe vonják a demokratikus értékeket és elveket, és magának az EU-nak a létjogosultságát is. Ezek a politikai mozgalmak ma már néhány uniós tagállam kormányában is helyet kaptak.

- Annak érdekében, hogy szembe tudjon nézni az új és már meglévő társadalmi és környezeti prioritásokkal, az EU-nak **erős uniós költségvetésre** van szüksége ebben a politikailag kritikus pillanatban. Az Európai Bizottságnak a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló javaslata mérsékelt és nem elég ambiciózus. Az Európai Parlamenthez és a Régiók Európai Bizottságához hasonlóan az EGSZB is azt szorgalmazza, hogy a forrásokat a GNI 1,3%-ában rögzítsék, hogy a bevételek főként az Unió saját forrásaiból származzanak, továbbá hogy vezessék be a Mario Monti elnökletével dolgozó, saját forrásokkal foglalkozó magas szintű munkacsoport adóügyi javaslatait ⁽³⁸⁾.
- Az EGSZB véleménye szerint **a forrásokat az elosztási igazságosság (justitia distributiva) kritériumával összhangban kell átcsoportosítani a tagállamokhoz, hogy helyreállítsák a gazdasági és társadalmi konvergenciának a válság által megszakított pályáját** ⁽³⁹⁾.
- Az EGSZB a következő többéves pénzügyi keretben szükségesnek tartja a finanszírozás növelését, hogy lehetővé tegyék (i) a szociális jogok európai pilléréről szóló göteborgi nyilatkozat tagállamok általi végrehajtását annak érdekében, hogy a fenntartható fejlődéssel összefüggésben ösztönözzék a színvonalas munkahelyek létrehozását; (ii) az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjének megvalósítását; valamint (iii) a Párizsi Megállapodás végrehajtását, amely előmozdítja a környezetbarát és digitalizált társadalmak felé haladó igazságos átalakulást.
- Az EU-nak ambiciózus költségvetésekre van szüksége, amelyek azon politikák eszközéül szolgálnak, amelyek világos stratégiát dolgoznak ki az Unió megerősítésére szélesebb integráció és több demokrácia biztosításával, továbbá az uniós és az Unión kívüli civil szervezetek fokozottabb támogatásával, valamint azzal, hogy nagyobb támogatást nyújtanak a vállalkozásoknak a környezeti és digitális kihívások kezeléséhez, erőteljesebb szociális dimenziót biztosítanak, és jobban támogatják a vidéki életet. Az EU csak így tudja féken tartani a belső széthúzó erőket, és kezelni a külső geopolitikai kockázatokat.
- Az EGSZB támogatja az arra irányuló javaslatot, hogy a tagállamok uniós pénzeszközökből való részesedését a jogállamiság elvének tiszteletben tartásához kell kötni, amely az EUSZ 2. cikke szerint az uniós értékek egyik alappillére.

12. Kommunikáció

12.1 Megfelelő kommunikáció hiányában még a legambiciózusabb uniós politikai elképzelések és programok sem segítenek abban, hogy áthidalják az Unió és a polgárai között jelenleg húzóódó szakadékot.

12.2 Az uniós szintű kezdeményezések, tevékenységek és döntések és ezek polgárok általi fogadtatása közötti összhang hiánya ahhoz az ördögi körhöz vezet, hogy a polgárok tájékozatlanok vagy rosszul tájékozottak, ami viszont a populizmus térnyerését eredményezi a tagállamok többségében. Ugyanakkor az Európa-ellenes hangulat kialakulását tapasztaljuk a lakosság bizonyos szegmenseiben, ami aláássa az európai projekt építése terén végzett folyamatos munkát.

12.3 Ezért sürgősen átfogó kommunikációs stratégiát kell kidolgozni minden uniós intézmény számára valamennyi szinten, a civil társadalom szereplőit is beleértve, hogy fellépjünk ezen információhiánnyal, valamint a szándékosan megtévesztő információkkal szemben.

12.4 A felülről építkező megközelítés elkerülése érdekében a hatékony kommunikációs politikának a tájékoztatást adók és a tájékoztatást kapók közötti valódi párbeszéd formájában kell megvalósulnia.

12.5 Az európai témákkal kapcsolatos érdemi, hiteles és szemléletes tájékoztatás elősegíti a figyelemfelhívást, és megteremti az érdeklődést az európai ügyek iránt.

12.6 Az EGSZB-nek az EU és a polgárai közötti hídként 350 tagjával elő kell segítenie ezen összehangolt intézkedéseket. Az EGSZB tagjainak sokszínűsége nagy előnyt jelent azon a téren, hogy Európában mindenhol a lehető legtöbb polgárral vegyünk fel a kapcsolatot. Különös figyelmet kell fordítani a fiatalokra.

⁽³⁸⁾ A saját forrásokkal foglalkozó magas szintű munkacsoport zárójelentése és ajánlásai az EU jövőbeli finanszírozásáról, 2016. december.

⁽³⁹⁾ Az EGSZB 2018. szeptember 19-i véleménye a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (HL C 440., 2018.12.6., 106. o.).

- Az Uniónak jobban el kell ismernie és támogatnia kell az EGSZB által az európai polgárokhoz vezető hídként betöltött kulcsszerepet.
- Az Uniónak is decentralizálnia kell a polgárokkal folytatott párbeszédet, hogy az önkormányzatok és régiók elkezdhessék a közös európai cél és identitás kibontakoztatását.
- Az uniós politikáknak jobban kell reagálniuk a polgárok, a közösségek és a civil szervezetek javaslataira, indokot adva ezáltal számukra ahhoz, hogy részt vegyenek a folyamatokban.
- Az EGSZB-nek az ebben a véleményben meghatározott szakpolitikai célkitűzések alapján minden évben értékelnie kell az uniós politikák végrehajtását a tagállamokban, hogy konkrét válaszokat adjon a polgároknak arról, hogy milyen hatást gyakorol az uniós tagság a mindennapi életükre.

Kelt Brüsszelben, 2019. március 20-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Luca JAHIER

MELLÉKLET

A következő módosító indítványokat, amelyeknél a támogató szavazatok száma az összes leadott szavazat legalább egynegyede volt, a vita során elutasították (eljárási szabályzat 39. cikk (2) bekezdés):

a) 1.5. pont

A következőképpen módosítandó:

A fenntartható növekedés azt jelenti, hogy a növekedést nemcsak a mennyiségre, hanem – valójában még inkább – a minőségre is kell alapozni, ami azt jelenti, hogy (i) nem zsákmányolják ki a környezetet és a munkaerőt; (ii) tisztességes életkörülményeket teremtenek; (iii) a gazdasági növekedést nemcsak az éves forgalom alapján mérik, hanem a vagyonállomány és annak megoszlása szerint is; (iv) a Föld erőforrásainak határain belül mindenkinek a szükségleteit kielégítik; (v) olyan gazdaságokat fejlesztenek, amelyekben gyarapodhatunk függetlenül attól, hogy ezek a gazdaságok növekednek-e vagy sem; és (vi) egy zárt körű jövedelemáramlást biztosítanak a háztartások, vállalkozások, bankok, kormányok és a kereskedelem között, amelyek mind a szociális és ökológiai kérdéseket figyelembe vevő módon működnek. Hiányzik azonban a jelenlegi modellből, hogy közösen kezeljük, illetve irányítsuk az energiát, a nyersanyagokat, a természeti környezetet, az emberi társadalmat, a hatalmat és a jólétet. Nem veszik figyelembe a gondozók – elsősorban a nők – által végzett nem fizetett munkát, pedig nélkülük egyetlen gazdaság sem tud működni. A fenntartható növekedés fogalma olyan növekedést jelent, amely nemcsak gazdasági, hanem társadalmi és környezeti megfontolásokat is magában foglal. Az elmúlt években különböző gazdasági modellek jelentek meg, például a „fánkgazdaságtan”, amelynek célja, hogy minden ember alapvető szükségletét (12 „társadalmi alappillér” szerint) bolygónk erőforrásait (melyeket a bolygó tűrőképességének 9 határvonala határoz meg) tiszteletben tartva lehessen kielégíteni. Ennek megfelelően javaslatok születtek a növekedés „GDP-n túli” mutatókkal történő mérésére.

Indokolás

A cél annak tisztázása, hogy a törölt szöveg nem a fenntartható növekedés általánosan elfogadott meghatározása, hanem a lábjegyzetben említett, Kate Raworth által bemutatott gazdasági modellre utal. Valójában a szöveg sem e „fánkmodell” alap gondolatát írja le, hanem csak ahhoz kapcsolódó előfeltételeket, jellemzőket, következményeket és mérési szempontokat vonultat fel.

A szavazás eredménye:

Mellette: 75

Ellene: 132

Tartózkodott: 11

b) 1.6. pont

A következőképpen módosítandó:

Eközben a fenntartható versenyképesség fogalma egy olyan modellre utal, amely egyensúlyba hozza a gazdasági jólétet, a környezeti kérdéseket és a társadalmi befogadást. Ebben az összefüggésben Ezt tükrözi például a Világgazdasági Fórum fenntarthatósági szempontból kiigazított globális versenyképességi mutatójának két új dimenziót kell figyelembe vennie – a környezeti és szociális dimenziót.

Indokolás

A fenntarthatósági szempontból kiigazított globális versenyképességi mutató konkrétan figyelembe veszi a környezeti és a szociális dimenziót.

A szavazás eredménye:

Mellette: 64

Ellene: 147

Tartózkodott: 13

c) Az 1.14. pont utáni keretes szövegrész második franciabekezdése

A következőképpen módosítandó:

~~A versenyképesség és a fenntarthatóság nem egymással ellentétes fogalmak, mindaddig, amíg a szociális és környezeti szempontok szerves részét képezik a termékek és szolgáltatások piaci értékelésének versenyképesség fogalom meghatározásának. A versenyképességet nem szabad csak a mennyiségen és az árképzésen keresztül meghatározni, hanem lehetőleg figyelembe kell venni az európai értékeket, a minőséget és a fenntarthatóságot is.~~

Indokolás

A piaci versenyképesség nem függ a fogalom meghatározástól.

A szavazás eredménye:

Mellette: 66

Ellene: 148

Tartózkodott: 9

d) Az 1.14. pont utáni keretes szövegrész ötödik franciabekezdése

A következőképpen módosítandó:

~~**Az európai vállalatoknak, munkavállalóknak, fogyasztóknak és az egész civil társadalom szereplőinek vállalniuk kell szerepüket és felelősségüket, és vezetőként kell cselekedniük a világ többi része előtt a fenntarthatóság kérdésében, amikor egyetlen Földünk korlátait tiszteletben tartva újra meghatározzuk európai rendszerünk versenyképességét és gazdasági fenntarthatóságát.**~~

Indokolás

A civil társadalom összes szereplőjének fel kell vállalnia szerepét és felelősségeit. Ez mindenféle definíciótól függetlenül igaz.

A szavazás eredménye:

Mellette: 56

Ellene: 138

Tartózkodott: 9
